UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2020/1842

zo 14. mája 2020

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku Čisté nebo 2 za rozpočtový rok 2018

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku Čisté nebo 2 za rozpočtový rok 2018,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre dopravu a cestovný ruch,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0032/2020),

A. keďže spoločný podnik začal samostatne fungovať 16. novembra 2009;

B. keďže spoločný podnik Čisté nebo 2 (ďalej len „spoločný podnik“) zriadený nariadením Rady (EÚ) č. 558/2014 ([1]) nahradil s účinnosťou od 27. júna 2014 spoločný podnik Čisté nebo v rámci programu Horizont 2020;

C. keďže hlavným cieľom spoločného podniku je výrazne zlepšiť vplyv leteckých technológií na životné prostredie a posilniť konkurencieschopnosť európskeho letectva; keďže obdobie trvania spoločného podniku bolo predĺžené do 31. decembra 2024;

D. keďže zakladajúcimi členmi spoločného podniku sú Únia zastúpená Komisiou, vedúce subjekty programu integrovaných technologických demonštrátorov (ITD), inovačných platforiem demonštrácie lietadiel (IADP) a prierezových oblastí (TA), ako aj pridružení členovia ITD;

E. keďže maximálna výška príspevku Únie na druhú fázu činností spoločného podniku je 1 755 000 000 EUR a má sa vyplatiť z rozpočtu programu Horizont 2020;

Rozpočtové a finančné hospodárenie

1. berie na vedomie vyhlásenie Dvora audítorov, že ročná účtovná závierka spoločného podniku za rok 2018 ukončený 31. decembra 2018 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu spoločného podniku k 31. decembru 2018, ako aj výsledky jeho operácií, toky hotovosti a zmeny čistých aktív za vtedy ukončený rozpočtový rok v súlade s jeho nariadením o rozpočtových pravidlách a účtovnými pravidlami, ktoré schválil účtovník Komisie;

2. berie na vedomie, že Dvor audítorov vo svojej správe o spoločnom podniku Čisté nebo 2 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) uviedol, že operácie, na ktorých sa zakladá ročná účtovná závierka, sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne;

3. berie na vedomie skutočnosť, že konečný rozpočet spoločného podniku na rok 2018 zahŕňal viazané rozpočtové prostriedky vo výške 371 100 000 EUR a platobné rozpočtové prostriedky vo výške 343 786 573 EUR; konštatuje, že 98,7 % viazaných rozpočtových prostriedkov a 98,6 % platobných rozpočtových prostriedkov pozostáva z dotácií Komisie a z prenesených rozpočtových prostriedkov z predchádzajúcich rokov;

4. konštatuje, že miera využitia viazaných rozpočtových prostriedkov bola 99,2 % (v porovnaní s 99,6 % v roku 2017) a miera využitia platobných rozpočtových prostriedkov bola 97,3 % (v porovnaní s 98,5 % v roku 2017); berie na vedomie zníženie miery plnenia platobných rozpočtových prostriedkov na administratívne výdavky na 79,23 % (z 93,13 % v roku 2017);

5. s uspokojením konštatuje, že spoločný podnik zaviedol rôzne nástroje na monitorovanie vykonávania programu z hľadiska produktivity, výsledkov, plánovania a rizík operácií;

([1]) Nariadenie Rady (EÚ) č. 558/2014 zo 6. mája 2014 o zriadení spoločného podniku Čisté nebo 2 (Ú. v. EÚ L 169, 7.6.2014, s. 77).

Viacročné plnenie rozpočtu v rámci siedmeho rámcového programu

6. poznamenáva, že príspevok Únie zo siedmeho rámcového programu predstavuje 800 000 000 EUR a členovia priemyselných a výskumných zoskupení prispievajú zdrojmi vo výške 608 300 000 EUR, čo zahŕňa nepeňažné vklady v hodnote 594 100 000 EUR v rámci projektov siedmeho rámcového programu financovaných spoločným podnikom pre palivové články a vodík 2 (FCH2) a peňažné vklady vo výške 14 900 000 EUR na administratívne náklady;

7. konštatuje, že siedmy rámcový program bol v roku 2017 formálne uzavretý s takmer 100 % úrovňou plnenia; konštatuje, že v roku 2018 spoločný podnik ešte stále vymáhal sumy vo výške približne 850 000 EUR vyplývajúce z neuhradených platieb predbežného financovania a z výsledkov auditu *ex post*;

Viacročné čerpanie rozpočtu v rámci programu Horizont 2020

8. konštatuje, že do konca roka 2018 je z celkovej sumy 2 064 000 000 EUR na činnosti, ktoré sa majú financovať v rámci programu Horizont 2020, peňažný vklad Únie 816 700 000 EUR a peňažný vklad od súkromných členov 14 100 000 EUR; konštatuje, že koncom roka 2018 správna rada potvrdila nepeňažné vklady vo výške 273 900 000 EUR a bolo oznámených ďalších 157 600 000 EUR, ktoré ešte neboli potvrdené, ako aj nepeňažné vklady členov odvetvia vo výške 801 700 000 EUR na dodatočné činnosti;

Výzvy na predkladanie návrhov

9. konštatuje, že v roku 2018 spoločný podnik uskutočnil dve výzvy na predkladanie návrhov, bolo mu doručených 417 oprávnených návrhov (z celkového počtu 420) a vybral 131 návrhov, ktoré sa budú financovať;

10. berie na vedomie úspešné uzavretie štyroch výziev hlavných partnerov v roku 2017; berie na vedomie, že činnosť v roku 2018 sa týkala vykonávania novej dohody o grante pre členov všetkých vybraných hlavných partnerov, z ktorých sa malý počet v roku 2018 stal aktívnymi členmi; konštatuje, že vzhľadom na výsledky všetkých štyroch výziev a pristúpenie víťazných subjektov ako členov je počet vedúcich partnerov 183, z ktorých 49 sú pridružené subjekty alebo pripojené tretie strany;

11. konštatuje, že do konca roka 2018 bolo spustených deväť výziev na predkladanie návrhov, z ktorých osem bolo vyhodnotených a plne vykonaných alebo je v záverečnej fáze; konštatuje, že týchto osem výziev zahŕňa viac ako 560 partnerov z 27 rôznych krajín; konštatuje, že siedma výzva na predkladanie návrhov sa uskutočnila v októbri 2018 za účasti 198 účastníkov; ďalej konštatuje, že ôsma výzva na predkladanie návrhov sa uskutočnila v novembri 2018 za účasti 182 účastníkov; okrem toho sa v novembri 2018 spustila deviata výzva na predkladanie návrhov, pričom hodnotenie sa uskutočnilo v marci 2019;

Výkonnosť

12. konštatuje, že informácie o niektorých kľúčových ukazovateľoch výkonnosti (ďalej len „KPI“) ešte nie sú k dispozícii z dôvodu povahy projektov; víta, že väčšina špecifických KPI sa buď dosiahla, alebo je na dobrej ceste; berie na vedomie, že experti požadujú ďalšiu monitorovaciu činnosť a analýzu, pričom jasne rozlišujú medzi skutočne dosiahnutými KPI na konci každého roka a plánovanými KPI;

13. poznamenáva, že pomer nákladov na riadenie (administratívny a operačný rozpočet) zostáva pod úrovňou 5 %, čo poukazuje na pomerne štíhlu a efektívnu organizačnú štruktúru spoločného podniku;

14. berie na vedomie, že miera fluktuácie v spoločnom podniku bola v prípade dočasných zamestnancov a zmluvných zamestnancov v rokoch 2017 a 2018 vysoká; konštatuje, že miera fluktuácie dočasných zamestnancov vzrástla takmer o 17 %; okrem toho sa využívanie služieb dočasných agentúrnych zamestnancov v roku 2018 takmer zdvojnásobilo;

15. poznamenáva, že vo výročnej správe o činnosti spoločného podniku za rok 2018 kľúčové ukazovatele výkonnosti týkajúce sa rodovej vyváženosti v rokoch 2017 a 2018 poukazujú na to, že hoci je miera účasti žien stabilná, je pomerne nízka: ženy predstavujú 22 % pracovníkov, ktorí sú zapojení do programu, 13 % koordinátorov programu a 18 % – 25 % poradcov a odborníkov, ktorí vykonávajú hodnotenia a analýzy a pracujú v rámci vedeckého výboru; odporúča, aby sa neustále vyvíjalo úsilie s cieľom zvýšiť účasť žien na programe;

16. víta, že spoločný podnik zamestnáva najlepšie talenty a zdroje v Európe; poukazuje na to, že sa opiera o kľúčové kompetencie a znalosti popredných európskych výskumných a vysokoškolských inštitúcií v oblasti letectva;

Kľúčové systémy dohľadu a kontroly

17. konštatuje, že spoločný podnik má zavedené postupy kontroly *ex ante* založené na finančných a operačných administratívnych prieskumoch a audity *ex post* u príjemcov grantov v rámci predbežných a konečných platieb siedmeho rámcového programu, pričom pri žiadostiach o preplatenie nákladov na projekty v rámci programu Horizont 2020 je za audity *ex post* zodpovedný útvar Komisie pre spoločný audit;

18. konštatuje, že zvyšková chybovosť pri auditoch *ex post* vykázaná spoločným podnikom bola 1,21 % pre projekty siedmeho rámcového programu a 1,11 % pre projekty programu Horizont 2020, čo sa považuje za hodnoty, ktoré sú pod prahom významnosti na úrovni 2 %;

Stratégia v oblasti boja proti podvodom

19. konštatuje, že spoločný podnik venuje osobitnú pozornosť predchádzaniu podvodom a ich odhaľovaniu; v dôsledku toho GR pre výskum a inovácie (GR RTD) vykonáva stratégiu boja proti podvodom v roku 2020 so zainteresovanými stranami s cieľom odhaľovať dvojité financovanie a predchádzať mu; so znepokojením však konštatuje, že v roku 2018 boli odhalené tri prípady údajných podvodných činností, ktoré sa týkali poskytovania finančných prostriedkov zo spoločného podniku, boli však oznámené Európskemu úradu pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“);

Vnútorný audit

20. konštatuje, že v roku 2018 Útvar pre vnútorný audit (ďalej len „IAS“) vykonal audit koordinácie so spoločným centrom podpory (ďalej len „CSC“) s cieľom posúdiť primeranosť návrhu správy, riadenia rizík a vnútorných procesov spoločného podniku; s uspokojením konštatuje, že IAS identifikoval ako silnú stránku aktívnu úlohu spoločného podniku pri výmene informácií s CSC; konštatuje navyše, že audítori okrem toho vzali na vedomie spoločné prístupy, ktoré riaditelia zaujali, aby vyjadrili svoje potreby v dôležitých oblastiach, ako je dôvernosť; IAS okrem toho dostal niekoľko odporúčaní na ďalšie prispôsobenie IT systémov Komisie s cieľom vyriešiť zostávajúce obmedzenia prenosu údajov; vyzýva spoločný podnik, aby dokončil vývoj kritérií a postupov nakladania s dôvernými údajmi príjemcov spoločného podniku;

Ďalšie poznámky

21. berie na vedomie rozšírenie bilaterálnych kontaktov spoločného podniku s niekoľkými členskými štátmi a regiónmi na základe priorít výskumných a inovačných stratégií pre inteligentnú špecializáciu (RIS3) stanovených na základe projektu spoločným podnikom, podľa ktorého viac ako 60 regiónov spoločnému podniku oznámilo, že letecký priemysel alebo súvisiace oblasti považujú za svoju prioritu v oblasti výskumu a vývoja; okrem toho s uspokojením konštatuje, že v roku 2018 bolo s jedným regiónom v Nemecku podpísané ďalšie memorandum o porozumení (ďalej len „MoP“), čo znamená, že k 31. decembru 2018 bolo v platnosti 17 memoránd o porozumení; konštatuje, že ďalej nasledovalo podpísanie MoP s francúzskym regiónom Nové Akvitánsko v júni 2019;

22. konštatuje, že základným prvkom úspešných projektov financovaných EÚ je účinná komunikácia; domnieva sa, že je dôležité zvýšiť viditeľnosť výsledkov spoločného podniku a šírenie informácií o pridanej hodnote; vyzýva spoločný podnik, aby vykonával proaktívnu komunikačnú politiku šírením výsledkov svojho výskumu širokej verejnosti, napríklad prostredníctvom sociálnych alebo iných médií, a to s cieľom zvýšiť informovanosť verejnosti o vplyve podpory Únie, najmä pokiaľ ide o uplatnenie na trhu;

23. žiada Dvor audítorov, aby posúdil správnosť a spoľahlivosť metodiky výpočtu a ocenenia nepeňažných vkladov; v posúdení by sa mal hodnotil návrh a dôkladnosť usmernenia na vykonávanie postupu v prípade nepeňažných vkladov s cieľom pomôcť pri plánovaní, podávaní správ a certifikácii nepeňažných vkladov;

Doprava a cestovný ruch

24. zdôrazňuje, že ciele spoločného podniku by sa mali upraviť tak, aby zohľadňovali potrebu postupnej dekarbonizácie, a že by sa mali automaticky poskytovať potrebné finančné a ľudské zdroje s cieľom zabezpečiť, aby mal spoločný podnik dostatočnú kapacitu na akékoľvek vykonané úpravy;

25. poznamenáva, že spoločný podnik je subjektom verejno-súkromného partnerstva medzi Úniou a leteckým priemyslom, ktorého cieľom je vyvinúť prelomové technológie na výrazné zvýšenie environmentálnych vlastností lietadiel a leteckej dopravy; konštatuje, že podnik bol zriadený ako „spoločný podnik Čisté nebo“ v roku 2007 v rámci siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu a technického rozvoja (RP7) a v roku 2014 sa stal „spoločným podnikom Čisté nebo 2“ v rámci rámcového programu pre výskum a inováciu – Horizont 2020;

26. poznamenáva, že programy spoločného podniku sú financované v rámci programu Horizont 2020 (na obdobie rokov 2014 – 2020), a to z dotácií Únie do výšky 1 755 miliónov EUR a z nepeňažných príspevkov súkromných členov vo výške najmenej 2 193,75 milióna EUR; konštatuje, že Únia a súkromní členovia prispievajú rovnakým dielom na administratívne náklady, ktoré počas uvedeného obdobia nesmú presiahnuť 78 miliónov EUR;

27. víta významný prínos spoločného podniku k zvýšeniu efektívnosti v sektore letectva; zdôrazňuje veľmi dobré výsledky a dôležitú úlohu, ktorú spoločný podnik v Európe zohráva pri zabezpečovaní skutočného napredovania v oblasti ekologických technológií zameraných na zníženie emisií CO_2, emisií plynov a hluku produkovaných lietadlami; zdôrazňuje strategický význam, ktorý by mal tento spoločný podnik zohrávať v rámci budúceho programu Horizont Európa a prispievať k plneniu nových cieľov v oblasti klimatickej neutrality do roku 2050 a k plánovanému zníženiu emisií CO_2 v dôsledku technologického pokroku;

28. poukazuje na to, že ak by sa technológie vytvorené a presadzované spoločným podnikom používali celosvetovo, eliminoval by sa ekvivalent celkových emisií CO_2 Holandska;

29. zdôrazňuje, že technológiami spoločného podniku Čisté nebo 1 sa znížili emisie CO_2 na pasažiera o 19 % v prípade diaľkových a o 40 % v prípade stredne dlhých letov; požaduje, aby sa spoločnému podniku poskytli všetky potrebné ľudské a finančné zdroje, aby mohol nadviazať na tento úspešný prístup;

30. konštatuje, že až 40 % finančných prostriedkov spoločného podniku je pridelených jeho 16 vedúcim subjektom a ich pridruženým subjektom, t. j. zástupcom priemyslu, ktorí sa zaviazali splniť celý program Čisté nebo 2 počas jeho trvania; poznamenáva, že 30 % finančných prostriedkov spoločného podniku sa má prideľovať prostredníctvom výziev na predkladanie návrhov a výziev na predkladanie ponúk jeho hlavným partnerom (vybraným na základe dlhodobých záväzkov k programu); ďalej berie na vedomie, že zostávajúcich 30 % finančných prostriedkov sa má prideľovať prostredníctvom výziev na predkladanie návrhov a výziev na predkladanie ponúk ostatným partnerom (zúčastňujúcim sa na konkrétnych témach a projektoch súvisiacich s presne vymedzeným a obmedzeným záväzkom);

31. konštatuje, že k dátumu uzávierky predbežnej účtovnej závierky za rok 2018 (koniec februára 2019) súkromní členovia spoločného podniku vykázali kumulatívnu sumu 399 miliónov EUR ako nepeňažné príspevky na operačné činnosti (IKOP) a že spoločný podnik potvrdil overený príspevok vo výške 279,9 milióna EUR; podobne konštatuje, že súkromní členovia vykázali spolu 827,9 milióna EUR ako nepeňažné príspevky na doplnkové činnosti (IKAA), z ktorých 620 miliónov EUR spoločný podnik potvrdil;

32. berie na vedomie, že spoločný podnik v súčasnosti pozostáva zo 16 vedúcich subjektov, 193 hlavných partnerov (vrátane 50 MSP) a že vyhlásil deväť výziev na predkladanie návrhov (na pridelenie zostávajúcich prostriedkov iným partnerom); konštatuje, že osem z týchto výziev už bolo vyhodnotených, čo viedlo k výberu 560 partnerov (z ktorých MSP tvoria 31 % a bolo im pridelených 25 % finančných prostriedkov) z 27 krajín;

33. berie na vedomie, že spoločný podnik plánuje vykonať revíziu svojich rozpočtových pravidiel s cieľom zosúladiť ich s novými rozpočtovými pravidlami, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ([2]);

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

34. berie na vedomie, že Útvar pre vnútorný audit vydal veľmi dôležité odporúčanie pre spoločný podnik, v ktorom ho vyzval, aby vypracoval konsolidovaný register rizík, ktorý by mal zahŕňať riziká ovplyvňujúce program a samotný spoločný podnik; berie na vedomie, že vnútorný audítor vyhlásil, že manažment spoločného podniku nie je dostatočne objektívny vzhľadom na jeho opakované zasahovanie do riadiacich úloh a vzhľadom na postupy riadenia kvality; nalieha na spoločný podnik, aby okamžite vyriešil túto otázku a riadne vykonával odporúčanie vnútorného audítora;

35. so znepokojením konštatuje, že vnútorný audítor identifikoval viaceré rizikové oblasti, ktoré od manažmentu spoločného podniku vyžadujú prijatie opatrení; očakáva, že manažment spoločného podniku prijme všetky potrebné opatrenia na zmiernenie týchto rizík;

36. konštatuje, že v roku 2018 boli odhalené tri prípady údajných podvodných činností, ktoré sa týkali poskytovania finančných prostriedkov spoločného podniku príjemcom a boli oznámené úradu OLAF; žiada spoločný podnik, aby prijal všetky potrebné opatrenia na predchádzanie prípadom podvodov v budúcnosti.